

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

P8_TA(2016)0505

Sprawy tybetańskiej akademii buddystycznej Larung Gar i Ilhama Tohtiego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie tybetańskiej akademii buddyjskiej Larung Gar i Ilhama Tohtiego (2016/3026(RSP))

(2018/C 238/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Tybetu, zwłaszcza rezolucję z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie Tybetu: plany wprowadzenia chińskiego jako głównego języka wykładowego⁽¹⁾, rezolucję z dnia 27 października 2011 r. w sprawie Tybetu, w szczególności samospalenia mniszek i mnichów⁽²⁾, oraz rezolucję z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie sytuacji w dziedzinie praw człowieka w Tybecie⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie Chin: prawa mniejszości a stosowanie kary śmierci⁽⁴⁾ i z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie sytuacji i dziedzictwa kulturowego w Kaszgarze (Region Autonomiczny Sinciang-Ujgur w Chinach)⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie stosunków UE-Chiny⁽⁶⁾,
- uwzględniając dziewięć rund rozmów, które odbyły się w latach 2002–2010 między wysokiej rangi przedstawicielami rządu Chin a Dalajlamą; uwzględniając chińską białą księgę w sprawie Tybetu zatytułowaną „O kierunku rozwoju Tybetu decyduje nieprzewidywalny prąd historii”, opublikowaną przez biuro informacyjne Rady Państwa Chińskiej Republiki Ludowej w dniu 15 kwietnia 2015 r.; uwzględniając wystosowane przez przedstawicieli XIV Dalajlamy memorandum z 2008 r. i notę z 2009 w sprawie prawdziwej autonomii mieszkańców Tybetu,
- uwzględniając art. 36 konstytucji Chińskiej Republiki Ludowej, gwarantujący wszystkim obywatelom prawo do wolności wyznania, oraz art. 4, w którym zapisano prawa „narodowości mniejszościowych”,
- uwzględniając uwagi przewodniczącego Rady Europejskiej Donalda Tuska przedstawione dnia 29 czerwca 2015 r. podczas wspólnej konferencji prasowej z premierem Chin Li Keqiangiem po 17. szczycie UE-Chiny, w których Donald Tusk mówił o „zaniepokojeniu UE z powodu ograniczeń swobody wypowiedzi i zrzeszania się w Chinach, w tym z powodu sytuacji osób należących do mniejszości, takich jak Tybetańczycy i Ujgurzy”, oraz „zachęcił Chiny do wznowienia konstruktywnego dialogu z przedstawicielami Dalajlamy”,
- uwzględniając „szóste forum robocze w sprawie Tybetu” zorganizowane przez Komitet Centralny Komunistycznej Partii Chin (KPCh) w sierpniu 2015 r.,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika ESDZ z dnia 23 września 2014 r., w którym potępiono skazanie ujgurskiego profesora ekonomii Ilhama Tohtiego na karę dożywotniego więzienia i zaapelowano o jego natychmiastowe i bezwarunkowe uwolnienie,
- uwzględniając rozpoczęty w 1995 r. dialog na temat praw człowieka między UE a Chinami oraz 34. rundę tego dialogu, która odbyła się w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2015 r. w Pekinie,
- uwzględniając fakt, że w dniu 11 października 2016 r. Ilhamowi Tohtiemu przyznano Nagrodę Martina Ennalsa za obronę praw człowieka, a we wrześniu 2016 r. nominowano go do Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli,

⁽¹⁾ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 118.

⁽²⁾ Dz.U. C 131 E z 8.5.2013, s. 121.

⁽³⁾ Dz.U. C 332 E z 15.11.2013, s. 69.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 285 E z 21.10.2010, s. 80.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 185.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0458.

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

- uwzględniając partnerstwo strategiczne między UE a Chinami zapoczątkowane w 2003 r. oraz wspólny komunikat Komisji i ESDZ z dnia 22 czerwca 2016 r., skierowany do Parlamentu Europejskiego i Rady i zatytułowany „Elementy nowej strategii UE wobec Chin”,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r.,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wspieranie i poszanowanie praw człowieka, zasad demokracji i praworządności powinno nadal być centralnym elementem długofalowego partnerstwa między UE a Chinami, zgodnie ze zobowiązaniem UE do stania na straży tych wartości w jej działaniach zewnętrznych oraz w związku z faktem, że Chiny wyrażają zainteresowanie przestrzeganiem tych wartości we własnym rozwoju i we współpracy międzynarodowej;
- B. mając na uwadze, że w swoich celach rozwojowych rząd Chin wskazał, iż dąży do odgrywania istotniejszej roli w podejmowaniu światowych wyzwań, takich jak pokój i bezpieczeństwo międzynarodowe oraz zmiana klimatu, a także do większego oddziaływania na światowy ład polityczny i gospodarczy, oraz zobowiązał się do lepszego przestrzegania zasad praworządności;
- C. mając na uwadze, że podczas 17. szczytu UE–Chiny, który odbył się dnia 29 czerwca 2015 r., otwarto nowy rozdział w dwustronnych stosunkach, oraz mając na uwadze, że w strategicznych ramach na rzecz praw człowieka i demokracji UE zobowiązała się do umieszczenia kwestii praw człowieka w centrum swoich stosunków ze wszystkimi krajami trzecimi, w tym z partnerami strategicznymi; mając na uwadze, że na zakończenie 18. szczytu UE–Chiny, który odbył się w dniach 12–13 lipca 2016 r., stwierdzono, że jeszcze przed końcem 2016 r. odbędzie się kolejna runda dialogu na temat praw człowieka między UE a Chinami;
- D. mając na uwadze, że w ostatnich dziesięcioleciach w Chinach odnotowano postępy w przestrzeganiu praw gospodarczych i społecznych, co odzwierciedla deklarowane priorytety dotyczące praw ludów do trwania i rozwoju, jednak osiągnięcia w dziedzinie praw politycznych i obywatelskich oraz wspierania praw człowieka są ograniczone;
- E. mając na uwadze, że podczas 34. dialogu na temat praw człowieka między UE a Chinami, który odbył się w Pekinie w dniu 2 grudnia 2015 r., UE wyraziła obawy dotyczące przestrzegania praw osób należących do mniejszości, zwłaszcza w Tybecie i Sinciang, a także poszanowania wolności wyznania i przekonań; mając na uwadze, że podczas 34. dialogu na temat praw człowieka między UE a Chinami omawiano przypadek Ilhama Tohtiego;
- F. mając na uwadze, że rząd Chin prowadzi obecnie masowe wyburzenia w akademii Larung Gar, największym, założonym w 1980 r., ośrodku buddyjskim na świecie, a celem tych działań jest zmniejszenie rozmiarów akademii o 50 %, przymusowa eksmisja około 4 600 mieszkańców i zniszczenie około 1 500 mieszkań; mając na uwadze, że według władz chińskich wyburzenia te są niezbędne do przeprowadzenia „korekty i naprawy”;
- G. mając na uwadze, że eksmitowani mają być przymusowo kierowani na tzw. ćwiczenia „edukacji patriotycznej”; mając na uwadze, że trzy mniszki z akademii popełniły samobójstwo w proteście przeciwko trwającym masowym wyburzeniom w Larung Gar;
- H. mając na uwadze, że według doniesień od 2009 r. niezwykle duża liczba Tybetańczyków, głównie mnichów i mniszek, dokonała samopodpalenia w proteście przeciwko restrykcyjnej polityce Chin w Tybecie i na znak poparcia dla powrotu Dalajlamy oraz prawa do wolności religijnej w okręgu Aba/Ngaba w prowincji Syczuan, a także w innych częściach Wyżyny Tybetańskiej;
- I. mając na uwadze, że wysłannicy Jego Świątobliwości Dalajlamy zwrócili się do rządu Chińskiej Republiki Ludowej o znalezienie korzystnego dla obu stron rozwiązania kwestii Tybetu; mając na uwadze, że w ostatnich latach nie nastąpił żaden postęp w rozwiązywaniu kryzysu tybetańskiego, gdyż ostatnia runda rozmów odbyła się w 2010 r., a obecnie negocjacje są zawieszane;

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

- J. mając na uwadze, że ujgurski profesor ekonomii Ilham Tohti został skazany – po aresztowaniu w styczniu 2014 r. – na dożywotnie więzienie w dniu 23 września tego samego roku pod zarzutem rzekomego wspierania separatyzmu; mając na uwadze, że siedmiu jego dawnych studentów także zostało zatrzymanych i skazanych na wyroki więzienia od trzech do ośmiu lat za rzekomą współpracę z prof. Tohtim;
- K. mając na uwadze, że istnieją podstawy do podejrzewania, że nie respektowano sprawiedliwości proceduralnej, zwłaszcza jeśli chodzi o prawo do obrony;
- L. mając na uwadze, że w regionie Sinciang, w którym koncentruje się muzułmańska mniejszość etniczna Ujgurów, wielokrotnie wybuchały zamieszki o podłożu etnicznym i miały miejsce akty przemocy; mając na uwadze, że Ilham Tohti zawsze potępiał separatyzm i przemoc i dążył do pojednania opartego na poszanowaniu kultury ujgurskiej;
1. wzywa władze chińskie do zaprzestania wyburzania Larung Gar i eksmisji jej mieszkańców i do respektowania wolności religii zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Chin w dziedzinie praw człowieka;
 2. wzywa władze chińskie do podjęcia dialogu i do konstruktywnego udziału w rozwoju Larung Gar wraz ze społecznością lokalną i jej przywódcami religijnymi, oraz do rozwiązania problemu przeludnienia akademii wyznaniowych dzięki zezwoleniu Tybetańczykom na otwarcie większej ich liczby i wybudowanie nowych obiektów; apeluje o odpowiednią rekompensatę i przekwaterowanie Tybetańczyków eksmitowanych podczas wyburzania Larung Gar do miejsc przez nich wybranych, tak aby mogli kontynuować praktyki religijne;
 3. ubolewa nad skazaniem dziesięciu Tybetańczyków przez trybunał ludowy średniego szczebla w Barkham na wyroki od 5 do 14 lat więzienia za udział w uroczystościach odbywających się w okręgu Ngaba z okazji osiemdziesiątych urodzin Jego Świątobliwości Dalajlamy;
 4. jest głęboko zaniepokojony pogarszającą się sytuacją praw człowieka w Tybecie, która prowadzi do rosnącej liczby samospaleń; krytycznie odnosi się do nasilenia militarnych pokazów siły na Wyżynie Tybetańskiej, które spowodują tylko eskalację napięcia w regionie; potępia coraz szersze stosowanie systemów inwigilacji w tybetańskich gospodarstwach domowych;
 5. jest zaniepokojony coraz bardziej represyjną polityką wobec mniejszości, zwłaszcza Tybetańczyków i Ujgurów, gdyż nakłada się coraz więcej ograniczeń na gwarancje konstytucyjne zapewniające im prawo do swobodnej ekspresji kulturowej i wolność religii, oraz na wolność słowa i wypowiedzi, pokojowych zgromadzeń i zrzeszania się, co podważa deklarowane przez Chiny zaangażowanie na rzecz przestrzegania praworządności i międzynarodowych zobowiązań; domaga się, aby władze respektowały te podstawowe swobody;
 6. jest zaniepokojony przyjęciem pakietu ustaw o bezpieczeństwie i ich wpływem na mniejszości w Chinach, zwłaszcza ustawą o zwalczaniu terroryzmu, która może skutkować kryminalizacją pokojowych przejawów tybetańskiej kultury i religii, oraz ustawą o zarządzaniu międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi, która wejdzie w życie w dniu 1 stycznia 2017 r. i podda grupy obrońców praw człowieka ścisłej kontroli rządu, co stanowi absolutnie odgórne podejście zamiast zachęcania do partnerstwa między samorządami i rządem centralnym a społeczeństwem obywatelskim;
 7. wzywa chiński rząd do zmiany przepisów pakietu ustaw o bezpieczeństwie, które zawężają pole działania organizacji społeczeństwa obywatelskiego i zacieśniają kontrolę rządu nad praktykami religijnymi; wzywa chiński rząd do zapewnienia i zagwarantowania sprawiedliwego i bezpiecznego otoczenia wszystkim organizacjom pozarządowym i obrońcom praw człowieka, aby mogli swobodnie prowadzić działalność w Chinach, co może w dużym stopniu uzupełniać państwowe usługi społeczne dzięki podejściu oddolnemu i przyspieszać postęp społeczno-gospodarczy, polityczny i w zakresie praw obywatelskich;
 8. wzywa chiński rząd do wznowienia dialogu z przedstawicielami Tybetu, który Chiny przerwały w 2010 r., oraz do znalezienia zadowalającego wszystkie strony politycznego rozwiązania kryzysu w Tybecie; apeluje o poszanowanie wolności słowa, zrzeszania się i religii przynależnych ludności Tybetu, zgodnie z zapisami konstytucji; uważa, że poszanowanie praw mniejszości to kluczowy element demokracji i praworządności, niezbędny do zachowania stabilności politycznej;
 9. stanowczo potępia uwięzienie Ilhama Tohtiego, który odsiaduje wyrok dożywotniego więzienia pod zarzutem rzekomego wspierania separatyzmu; ubolewa nad faktem, że nie respektowano sprawiedliwości proceduralnej i że nie mógł on skorzystać z prawa do obrony; wzywa władze chińskie do przestrzegania zasady jednej wizyty w miesiącu dla członków rodziny;

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

10. wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Ilhama Tohtiego i jego zwolenników zatrzymanych w powiązaniu z jego sprawą; wzywa ponadto do przywrócenia Ilhamowi Tohtiemu prawa do nauczania i zagwarantowania mu swobody podróżowania w Chinach i poza nimi;
 11. przypomina o roli, jaką ma poruszanie przez UE kwestii łamania praw człowieka w Chinach, zwłaszcza w przypadku mniejszości w Tybecie i w regionie Sinciang, podczas każdego dialogu politycznego i w zakresie praw człowieka prowadzonego z władzami chińskimi, zgodnie z zobowiązaniem UE do zajmowania wspólnego, zdecydowanego i jednoznacznego stanowiska w stosunkach z Chinami, w tym podczas corocznego dialogu dotyczącego praw człowieka; podkreśla również, że w ramach toczącego się procesu reform i z powodu ich rosnącego globalnego zaangażowania Chiny włączyły się w międzynarodowe ramy praw człowieka, podpisując szereg międzynarodowych umów w zakresie praw człowieka, a zatem apeluje o dalsze prowadzenie dialogu z Chinami, aby przestrzegały tych zobowiązań;
 12. ubolewa nad faktem, że 35. runda dialogu dotyczącego praw człowieka UE–Chiny nie odbędzie się prawdopodobnie przed końcem 2016 r., jak wcześniej uzgodniono; wzywa chiński rząd do zgody na dialog wysokiego szczebla w pierwszych tygodniach 2017 r.;
 13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentowi państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Chińskiej Republiki Ludowej.
-